

CVCA FERA

EL NUDO QUE AHOGA

- COPDEX MARTELL -

LA MÀQUINA D'ESCRIURE **FOX** REUNEIX TOTES LES PERFECCIONS

Dipòsit central i tallers: Vergara, 1, principal.—Barcelona
Concessionari exclusiu. **VENANCI GUILLAMET**
Importació i stock de totes les altres marques de màquines d'escriure

LA COLA BADADA

Glu-Glu.—Endavant les atxes, i tiri al dret, amb aquella alegria.

M. B. de M.—Encara que sembli cosa lletja el llegir les coses que van pel veí, vostè llegeixi el que diem al senyor que el precedeix, i tingue-se-les per seves. I dissimuli.

Ten.—Llegeixi sense escrúpols el que diem al senyor al qual responem abans de vostè, i apliqui-s'ho amb tota confiança.

Mitja-cuca.—Potser aprofitarem l'acudit.

M. Q.—El darrer acudit d'En Vallès és el següent.—
¿Quina cosa té més potes? ¿Un ase o cap ase?—La gent, és clar, respon que un ase. I En Vallès diu:—Fugi d'aquí, Sant cristià. *Un ase té quatre potes, i «cap ase» té vuit potes.*

Silemes.—Els versos són realment agradables, però no troba que *ell* prou pena té?

Pacomí.—Té una certa gracia, però no ens hi cab, i això sí que té poca gracia.

U. A. de l'H. q. P. i q. R.—El, fins a aquest moment, director de la CUCA FERA, recomanarà al seu successor els seus versos per a la llur publicació. Déu hi faci més que nosaltres.

Jordi de M.—El mateix dic, però li avanço que en tot cas no se'n podran publicar sinó fragments, perquè hi ha troços massa seriosament transcendents.

P. R.—El doctor Agell acaba de trobar un remei defi-

nitiu contra les mosques. Consisteix en l'ús d'una aranya del Brasil, per ell importada, que té un pam d'amplaria. Les seves malles són tan espesses que apaguen la claror del dia, i tan resistents que se'n pot fer una corda més forta que la d'espart. Als cinc minuts d'haver-se posat la aranya en una habitació, un hom — ¡quant més una mosca! — per entrar-hi necessita avisar els paletes.

Rebequeria

En Baldironet es petit i enfutismat, amb tot l'enfutismament dels seus sis anys. Son pare tem per l'esdevenir d'aquest minyó, que té precocitats terribles i a voltes llampecs d'anarquitant.

L'altre dia es va entossudir en què volia un setmanari novament sortit, pel qual ha agafat una passió indomptable. Com no era hora de sortir al carrer per comprar-li el setmanari, la seva mare mirava de distreure'l amb els virolaments de l'art pansit de les revistes madrilenyes, i, no conseguint ho, com a darrera prova li allargà un extraordinari de *pes*, dient-li irònicament:

—Té, manyac, mira que diu: *Es...fera!*

I el nen respon en un gran esclat de rebequeria:

—¡Sí, però no és Cuca!

VERMÓNIDAS.

CVCA FERA

PREU (i és regalat)

Any, Ptes. 6—Semestre, Ptes. 3'50—Trimestre, Ptes. 2

N.º solt: **10 cts.** □ Escudellers, 10 bis

LA BANDA MISTERIOSA.—EL NUDO QUE AHOGA

Avui la CUCA FERA es veu en la precisió d'assabentar la gent de Barcelona, de Catalunya, sobres una terrible maquinació. Escribim aquestes ratlles sense saber les últimes noves de les abominacions que ens fan escriure. Però anem al gra totseguit. Endevinem que a nostres lectors ja se'ls ha badat la boca i se'ls han segat les cames.

UN ZEPPELIN HA PLANAT DAMUNT BARCELONA! Però NO CAP ZEPPELIN ALEMANY, NO. Era un Zeppelin en forma de berretina (per més disfressa de la seva intenció alevosa). Però l'aèria i grandiosa berretina era morada. Del Camp de Tarragona! se'ns dirà. No: no era del Camp de Tarragona. EL MORAT ES TAMBÉ EL COLOR INOBLIDABLE DEL PENDÓ DE CASTELLA. Per aquí trobareu la llum.

El cas és que l'estre gegantí venia de Ponent. Atravesà el Tibidabo i, fent una estranya tombarella, anà a aterrir damunt un solar estrany i sinistre de Vallcarca. En el solar no hi havia absolutament ningú. Regnà un silenci, la nit era xafegosa i vagament embomada. Tocaren les deu i dos minuts (repetició de les deu).

En això, rabent, pujà dels Josepets un tramvia guarnit amb ramatge, que anunciava la pel·lícula de Cristòfol Colom. En tramvia anaven cinc subjectes vestits d'indians, que baixaren a tota pressa davant les escales de Vallcarca. Duien la cara pintada amb mangre, els nassos perforats per sengles anelles, els peus nus, la testa ornada amb plomes d'antics plomers ja inservibles. Van passar arran d'un fanal, un fanal que semblava no tenir res de particular, i baixaren les escales que duïen al fons de Vallcarca, tot udolant i fent esgarips. Totseguit que van haver arribat baix, el fanal de la carretera fou retirat. En Cristòfol Colom, que estava ajupit dintre el basament del fanal, li dongué un copet al «remato» i el condensà en un breu espai, com si fos de natura acordèonica. Per un foradet minúscol havia vist els indians, i ELS HAVIA RECONEGUT. L'única era el Marquès d'Olió, l'altre En D'Aurella, l'altre l'Emilià Iglesias, l'altre En Caralt (el Comte pintat de fresc) l'altre En Joaquim Sagnier.—Deu meu, exclamà en Costa, ¿on serà la Pepina? El Comte sense el Comte! No entenc aquest misteri. Batua En Gítriti!

Però no hi havia temps a perdre. En Costa, dissimulant-se darrera uns carts, es disfressà de pedris de cuneta, i se'n anà vora el solar estrany i sinistre. Aturant-se contra la tanca, hi practicà un foradet amb una barrina, que es un dels cent fòtils que conté el seu trempaplomes. En això se sentí un gripau llunyà. En aquell moment tràgic, En Costa es recordà de la seva infantesa i, gairebé al mateix temps, de la *Mejicanita*. Besà una caps de mistos de 0'10 on hi havia la imatge d'ella, però totseguit, refent-se, es redreçà, decidit a tot.

Veus aquí el que En Costa va veure:

Devallà del Zeppelin un cunyat de l'Alba, i després de dir: —Espana!—va començar a passar llista. El darrer cridat fou En Caralt *hijo y presunto sucesor* de l'altre, y *aspirante a pinche de Cámara de S. M.*

En Costa batègà d'espectació. De sobte—cosa d'un segon! —la llum se feu en el seu senderi. El *Pepino el Breve* és «la ploma» de son pare! Sortiria, doncs, de la seva ermilla! En efecte, el Comite pintat de fresc es tregué el noi d'aquell indret, on l'havia penjat amb una anella de les que serveixen per les plomes estilogràfiques. ¡ELS CONJURATS EREN SIS! Per paraules soltes que senti En Costa, capí que hi havia hagut d'haver un setè conspirat, En Junoy: però sembla que En Junoy estava massa obsessionat per son projecte de trevar una estreta amistat entre el Kaiser i En Valentí i Camp, a base de que el Kaiser es deixés una barba com la d'En Valentí, i aquest es posés un berret de palla imitant el casc prussià.

El cunyat de l'Alba digué llavors que ell havia vingut en el *Berretina Mendaz I* per enllestir l'afar del *Nudo que ahoga*. Es tractava d'ofegar el separatisme per tots els trucs. En D'Aurella havia d'espanyolitzar la Universitat i la Cultura; En Sagnier la política rural; l'Iglesias els obrers; En Caralt els elements econòmics; i En M. Rius i Rius el *mateix catalanisme*. Repartí el cunyat de l'Alba un tapaboques a cada un (que els havia de servir per a fer el *Nudo*). Els tapaboques, a primera vista, semblaven inofensius, i fins barats; però LLOR COLOR DEIXAVA. El tint era compost d'una mixtura ben aixafada i remenada de «madroños» flamencs, versos d'Marquina, esgarips d'En Borrell, capellans d'En Melquiesdes Alvarez, i quadros d'En Chicharro reproduïts a *La Esfera*. El tapaboques no ofegava, doncs, per pressió, sinó per intoxicació. Era un últim recurs, però de resultats tan admirables, que Barcelona (després que hagués estat teatre de les gestes del Nudo) quedaria convertit en un Melilla.

—Señores—digué el cunyat de l'Alba, —*dentro de tres días nos hablaremos en el Museo de Historia Natural, disfrazados de bichos. El que haya realizado la más gloriosa y levantada empresa, quedará proclamado jefe de la Banda, y ahora, adiós.*

Abandonandoos a vosotros, que habeis sido sorteados entre los españoles para constituir una especie de quinta de Marte, me voy a la cuarta de Apolo.

En Costa i Deu no volgué saber més, i apretà a corre. D'altra banda, eren les onze, i ja li començava a corre la minuteria de l'auto-taxi que havia llogat per fugir més depressa i que, per dissimular, l'esperava al carrer Ample.

El misteri d'una malura

la Lliga feia una temporada que hi havia consternació. En les Juntes d'acció política no es parlava de res que no fos una llei de malura intermitent, observada en els empleats de la casa, començant per en Quim, l'excel·lent conserge. S'observava que, en mantes ocasions, el personal de la casa parlava en castellà amb un accent tan pur, que hauria fet la enveja del noi Rius a qui costa tant de girar-hi la llengua. I la cosa particular era que quan eren demanats comptes a algú dels tocats de la passa, tots feien l'orni y responien amb paraules evasives que no deien res, com «¿Jo?» «¡I ara!» «¡Aquesta sí que és bona!»

A l'últim, després de molt rumiar-s'ho i d'observar els pacients, els membres de la Junta d'acció política varen deduir que el digne personal de la Lliga, en la qüestió del castellà, obeïa a qualche endiastrada i misteriosa influència que, després de fer el seu fet, no els deixava memòria dels seus perniciosos efectes. Les evasives amb les quals contestaven a les acusacions, no eren, per tant, evasives, sino el fruit d'un estat d'amnesia circumstancial.

Per acord unànim de la Junta d'acció política varen ésser cridats a consulta amb gran reserva tots els metges del cens nacionalista de la Lliga. ¡Cap d'ells en va treure l'entrellat! Es va montar un servei d'espionatge encomanat als membres més escullits de l'honorable cos d'interventors, i el resultat fou el mateix. Per últim, un del districte V va poder posar en coneixement de qui corresponia una observació sorprenent. L'agudització de la malura en els que n'eren atacats, tenia relació directa amb certes anades i vingudes d'En Rosés, futur diputat a Corts per Arenys. Com que En Rosés és del VIe, de primer anduvi algú suposà que l'acusació podia obeir a raons de rivalitat de districte. Amb tot, pel que pogué ésser, l'Abadal cridà en Rosés.

— Escolteu, m'han dit això i això i això altre.

— En Sagnier... — apuntà l'acusat, tremolís.

— Deixi's de Sagnier. Ell, que hi parli tant com vulgui en castellà: ell es un berret de rialles.

Aquestes paraules feren reaccionar En Rosés. El qual, aixecant-se tot d'una peça, exclamà amb dignitat:

— No m'acuseu sense escoltar-me. — I, després de conseguir que l'Abadal es contingués, afegí: — Tingueu entès que aquí on me veieu, en lloc de criminal, soc una víctima. I l'efecte que m'ha produït la vostra acusació, no era per l'acusació en si, sino perquè ella m'obliga a confessar que a casa meua s'hi ha ficat la mateixa malura que entre el personal de la Lliga. També, cada meua tornada d'Arenys, provoca en el servei i en la família una crisi de castellà. Jo soc l'únic que m'he escapat de la passa...

— Està be — va concloure majestuosament l'Abadal. —

Me'n congratulo. Però considero que vos, com a més directament interessat, heu d'ésser qui esbrineu el misteri.

— Ja he començat de treballar-hi, però necessitaria que algú m'ajudés.

— ¿Quí, per exemple?

— En Pepaitó Agulló que, per haver vist tots els drames de la Companyia Caralt, té unes certes condicions de detectiu.

En Pepaitó, enterat, medità, i exclamà de sobte:

— ¡Demà, a Arenys!

Al' hora convinguda En Rosés era a la estació. En canvi no es veia en lloc En Pepaitó. Mentre guaitava d'ací, d'allà, per veure si venia, En Rosés pogué observar com un municipal li seguia els passos. Tement alguna mala passada d'En Rius, s'esverà una mica. Val a dir que el municipal, amb la barba tota embardissada i el bigoti tot ericà, tenia

un aire poc tranquil·litzador. Si es descuida una mica, En Rosés, malgrat ésser al moll de l'estació, perd el tren. Ja era en marxa, quan es decidí a pujar-hi. I encara ell no era assegut al compartiment, que se li assegurà davant per davant, sense deixar-lo de vista, el municipal ferotge. Disposat a jugar-se el tot pel tot, En Rosés el va empendre:

— ¿Què se li ofereix?

El municipal va somriure, s'acaricià suaument la barba, es passà una pinteta pel bigoti i digué amb afabilitat:

— ¿Cóm està des d'ahir, senyor Rosés?

¡Era En Pepaitó!

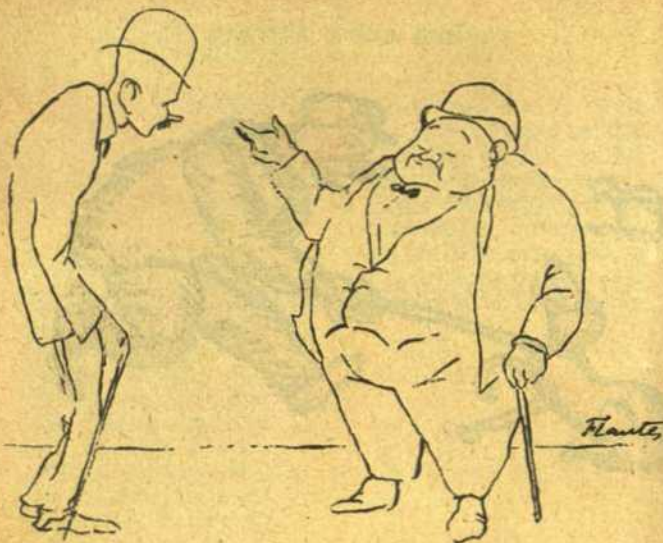
El qual, després de recomanar reserva ab la mirada, s'esbullà de nou la pelussera i romangué sovint a un recó del compartiment. Qui l'hagués observat, hauria vist com al cap de poc es treia un objecte de la butxaca. ¿Un ou de

— Quina deu ser la banda del «Nudo que ahoga»? M'hi jugaria qualsevol cosa que és la banda de la Creu Roja, la que toca l'«Ai Fermin!»

Quin serà el llaç amb el qual es farà el *Nudo que ahoga*?
 (Vegi's, el llaç de la corbata, el dels gossos, el llaç de l'Estat Espanyol, el llaç del Chor, l'en-llaç, i el desen-llaç.)

ELS RICS

—Me'n vaig a casa del millor moblista de Barcelona a encarregar-li uns escuradents de *palo santo*.

colom? L'apariència be la'n tenia. Examinant-lo per totes bandes, gratant lo aquí i allà, picant-lo amb les ungles, passà gran part del viatge.

En ésser a Arenys, cada u tirà pel seu cantó, després de dir en Pepàito, en veu molt baixa:

—No es descuidi de comprar ametlles.

Deixem En Rosés i seguim En Pepàito. Sota el sol de justícia que queia damunt d'Arenys, es dirigí a una casa de bon aspecte, demanant per *Don Joaquín*, de part del senyor Marquès. L'introduiren a la presència del senyor, i aleshores, amb molt de misteri, digué:

—El senyor Marquès m'envia per una còpia de la recepta de les ametlles, perquè l'ha perduda i no pot fer res.

—I ¿quí em respon de vostè?

El municipal prengué una actitud de dignitat ofesa i es picà el pit.

—¡El meu honor uniforme!

Això decidí a *Don Joaquín*. Ja en possessió de la recepta, En Pepàito es dirigí a un obrador d'ametlles, i en comprà un quilo.

A l'hora convinguda, es trobaren altre cop a la estació amb En Rosés. El qual hi comprà per la seva banda un altre quilo d'ametlles.

—Es el costum—digué.—N'hi ha pels empleats de la Lliga i per la gent de casa.

—Dels empleats de la Lliga, aquesta vegada, me n'encarrego jo. Vostè ja em dirà què ha observat a casa seva.

L'endemà En Rosés anà a la Lliga, desesperat. A casa seva hi havia hagut una agudització de la passa.

—¡Les ametlles!—exclamà en Pepàito.—I la proba és que aquí, on no s'han menjat ametlles de les de vostè, no hi ha hagut cap símptoma de malura. ¿Què n'hi sobren?

En Rosés n'hi donà un parell.

En Pepàito li mostrà un punt negre que tenien a la banda de sota.

—¿Veú? Aquí està el secret.

—Però...

—Vegui la recepta.

En Rosés llegí: «Greix d'ós: 300 grams.—Essència d'arbós: 300 grams.—Carrincloneria: a discreció.»

—Aquesta sol·lució és comunicada a les ametlles d'Arenys pel mitjà d'un fluid elèctric d'extraordinària potència que proporciona en Vila, i que està en combinació amb els aparells telegràfics de l'estació. Per això les meves ametlles, comprades a la fàbrica mateixa, són inofensives, mentres que aquestes de vostè, comprades a l'estació, produeixen tants desastres. El fluid, obrant de manera misteriosa, per raons que nosaltres desconeixem, s'introdueix dintre les paperines i, aixís que troba un punt flac, fereix l'ametlla i l'intoxica. El punt negre és el senyal de l'intoxicació.

—Però, ¿com ho heu esbrinat?

Aleshores En Pepàito explicà com la nit anterior no havia dormit, guiant un auto en el qual anava part de la banda. Això li havia permès esbrinar, per certs caps de conversa, el disseny de la banda, que no eren altres que castellanitzar Catalunya, tenint en compte que les ametlles venudes a la estació d'Arenys, van a parar a tots indrets de la terra.

En vista de això, En Rosés anà a trobar al Dr. Agell i Agell, que és un dels homes que saben més de matar mosques, i li pregà que inventés un antídoto no sols per neutralitzar l'efecte del fluid malèfic, sino per guanyar-lo.

I ara les ametlles d'Arenys porten, dolç com una mel, «virus separatista»!

El terrorisme

L'*Emiliano* s'està a una cova de Montjuic, guarnida aquell mateix dia amb divans roses, bombetes elèctriques i un lloro.

Compareixen diversos buròcrates del partit, dels que van a veure les sessions de l'Ajuntament per tot ofici. L'*Emiliano* els mana que s'empastifin de mans i de cara per semblar obrers. El lloro es posa a cridar:

—¡Viva la anarquia española!

Els pseudo-obrers ho repeteixen.

—¡Viva el comunismo y el Gobernador civil!

I ells, que també ho ensagen.

El projecte és gosat: fer volar la muntanya de Montjuic, perquè no es pugui fer la futura Exposició, i quedi tancat el port de Barcelona. I, a més, els difunts que l'explosió motivà en el districte, ¡seràn els vots que salvaràn la candidatura de l'*Emiliano* a les eleccions municipals!

En aquell moment se sent un truc tímid a la porta.

—¡Estamos vendidos!—exclama l'*Emiliano*.—*Los de la Soli, o los separatistas!*

Groc com la cera, es precipita dins una petita bauma. Els buròcrates cauen per terra, espalmats; la porta s'obre.

Era un conill.

—Batua! diu el conill, mirant la mà de l'*Emiliano* que sobrix de la petita bauma.—Aquest jan-fume m'ha près la llodriguera! Li faré un cap nou!

La fatídica evocació

TRETZE campanades arribaren fins a la rotonda de la independentíssima «Unión Gremial». Un senyor calvo, lleugerament ullerós d'un quant temps ençà (era el Comte del Foment!), es tragué un fill de l'infern de l'americana «estevista» que tragué, i procurant no matxucar-lo el posà sobre una cadira com si fos un «baby» qualsevol. Era la una de la tarde (les tretze per les corporacions oficials), hora fatídica per les bruixes que viuen de renda; i s'estremí lleugerament.

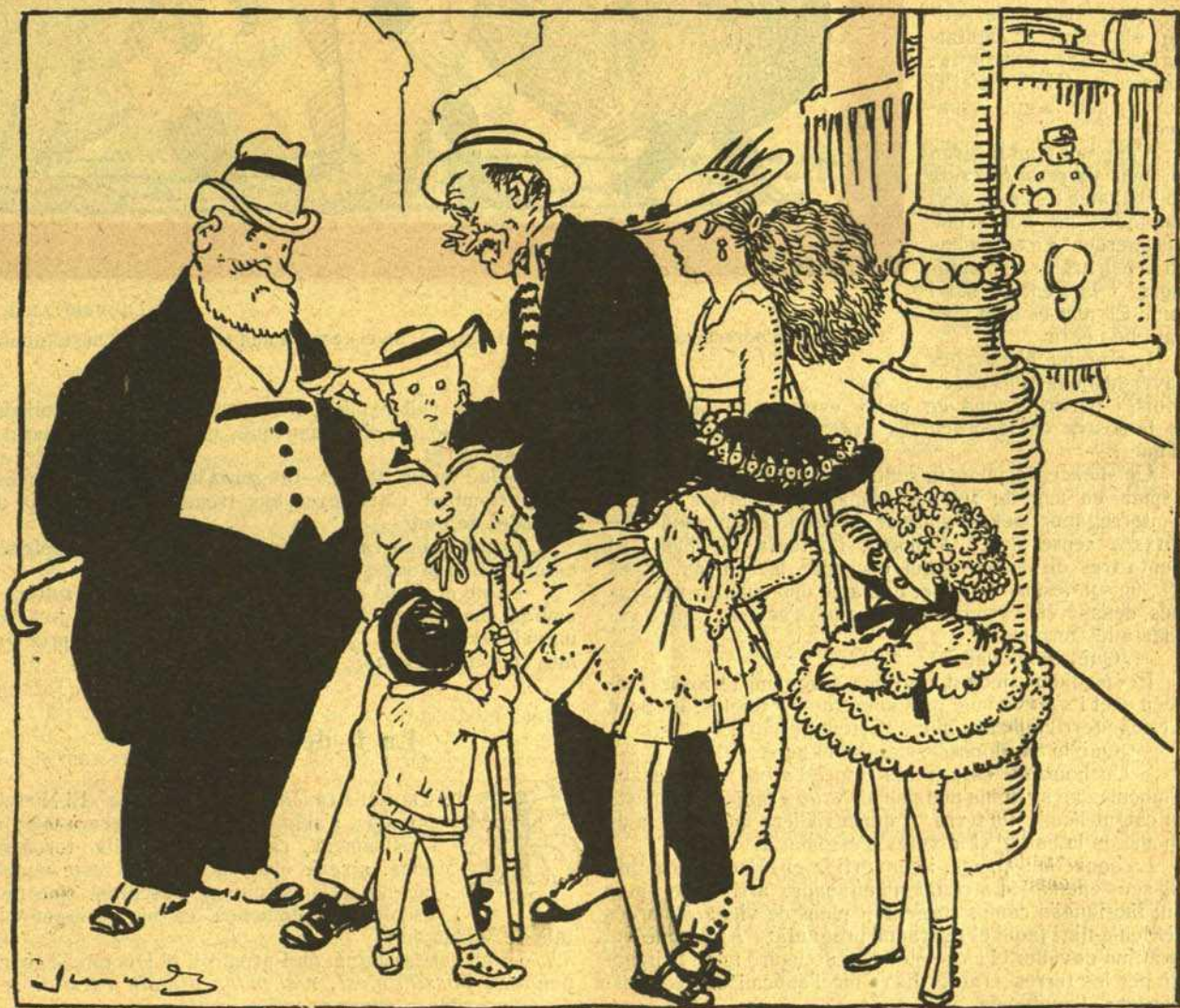
Tancà totes les portes y finestres, i la fosca es feu horrible. La dependència castellanista l'unia amb els amos de la sala, mes el recort dels insults grollers dirigits un dia als botiguers de Sans el contorbaven. La tant desitjada pau dels sepulcres es produí, i en la «Pepina» guspirejaren dos puntets vermells que devien ésser els ulls.

Fit a fit se'l mirà el pare-operador i li ordenà. — ¡Dorm! Les dues brasetes s'apagaren, i gairebé instantaniament una fantasma sorgí de darrera una pilastra. L'ombra atravessà la sala amb mandra i es fongué camí de Covadonga. Era don Pelayo.

Interrogà el magnetizador al «medium»:

— ¿Diga'm què hi veus?

La respiració de la pobre víctima era fadigosa: llençà un fort xiscle.

COMPENSACIONS —

— Creguí que es cosa terrible el tenir cinc fills.

Ara mateix, l'agafar el tranvia, a mi em representa el gastar sis vegades més que un altre mortal.

— Pero en canvi te moltes mes probabilitats de què li donguin un cap i quia.

—Veig una mà grandiosa que vol escanyar una donzella. Em signa que l'ajudem a l'obra i que fins a mi em farà viscompte.

Veig que l'immensa mà ha agafat una diabòlica llanterna i projecta sobre d'un cel vermell tot el programa del que hem de fer acompanyats d'altres sers il·luminats. Catalunya és massa rica, i les circumstàncies aprofitades podrien fer-la'n més. Es precis arruinar-la, tenint compte de retirar els nostres capitals particulars a temps. Aquest és l'únic remei si volem que sigui espanyola.

Veig una ciutat gran on pels carrers hi creix l'herba, amb les cases deshabitades que poc a poc s'esquerden. En els camps no hi han arbres ni plantacions, i la gent té set i fam. El mar és d'un blau gairebé negre.

I en premi d'això, per haver-hi ajudat, ens donen títols, i participacions en cases estrangeres. El premi de la nostra col·laboració es gran... immens... superior al que...—

Un silenci glacial es fa sentir després que la veu de la Pepina, en mig de terribles espaumes interiors, acaba. L'interrogador, per no almar, es treu un encenedor de butxaca sense segell d'impost, i intenta fer llum. Al trenta tres dispar, consegüent encendre la benzina. No és res, un sol desmai hipnòtic: que amb uns quants «passes» més, desapareix el perill. La benzina s'acaba, i altre vegada a les fosques.

—¿Què més hi ha?

El «medium», mogut per una força misteriosa, s'aixeca dret i s'eleva mig pam sobre de les refoles. Es posa a cridar terriblement i diu:—¡Estem perduts!

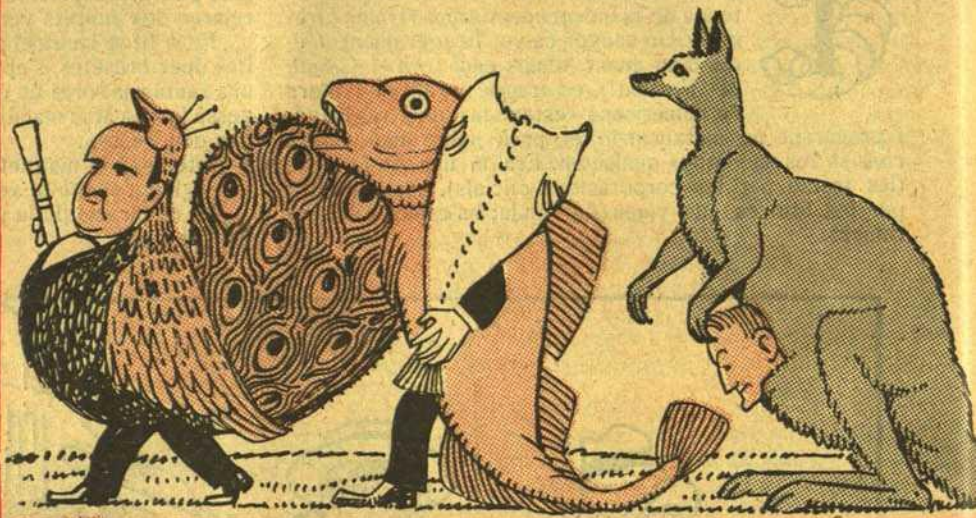
—¿Què hi ha, doncs?—engega el pare.

—Un home de cara feréstega i barba negra acaba d'inocular no se quina metzina al *Nudo* grandios i aquesta ha caigut immòbil a terra. ¡l quina rialleta més fina la de l'home de la barba! si la veies s'esglaiaria.

La donzella s'aixeca, i convertida en Minerva foragita els seus enemics. La ciutat amenaçada, arriba de riu a riu; fàbriques i camps sorgeixen plens de vida; el mar és hèl·lenic-llatí (aquí el operador preguntà:—Això ¿què vol dir?); un cavaller blanc seguit d'un escuadró igual fa irrupció per les terres ermes. És a dir l'apocalipsis, el «desmiguen», l'apoteosis...—

I el noi es desperta suant i cansat.

Al cap de una hora (amb caldo «Maggi» i èter ha estat retornada la víctima) pare i fill surten amb direcció al carrer Nou. Per distreure's entren en un «concert»; i alla-

LA VERITABLE BANDA

S'adrecen al Museu d'Historia Natural, on els espera una tràgica fi. El misteri comença a

vors el més vell explica al jove el que ha dit en somnis amb admiració del «medium» que, com és de consuetud, no en sabia res.

—¿Què farem doncs?—pregunta la Pepina;—¿i si més tard, triomfant Catalunya, ens treuen de Barcelona a puntades de peu?

La contestació va ésser lapidària, digna d'esculpir-se en marmols i bronzes.

—Amb el ronyó cubert, sigui quin sigui el resultat, i amb la sanc blava, ben blava, viurem a Madrid. Jo seré un vell respectable; i tu, «monín», seràs el «Cipriano» més xulo de la *Bombi*.

La fi den Daurella

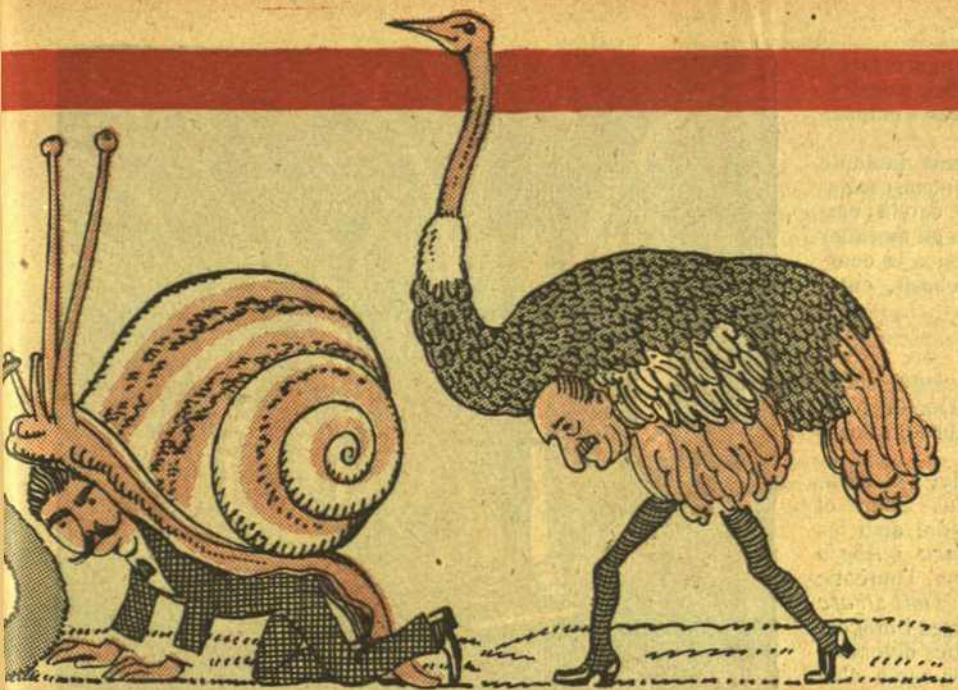

N Daurella tancà amb displicència «El Nuevo Mundo», s'aclofà en el silló, s'escurà la gola sinistrament, canvià de pastilla, torçà la boca, aixecà els ulls al cel, i com aquell que no parla perquè se l'escoltin, sino per escoltar se, començà en un puríssim català de Valladolid:

—Amb veritat digué, oh Parpalito, el Doctor Angèlic, que *nihil possibile est, nisi prius aliquid existat*: res no és possible si abans no existeix *algo*...

En Parpal es desensonyà amb un esbufec sota el pàmpol, i adreçà les orelles:

—Lo que existeix, es el meu talent, *ingenium valde peregrinum*; lo que gràcies a ell, i per la seva intrínseca

«NUDO QUE AHOGA»

capit. (De dreta a esquerra: el Paó, el Bacallà, Kanguró pare i fill, el Cargol, l'Avestrús.)

possibilitat, passarà de *in potentia* al món de les coses sensibles, és la meua baronía abans d'un any; la *jefatura* de *El Nudo que ahoga* abans de quinze dies... Parpalito: tu seràs *gentilhombre*.

En Parpal grunyí de satisfacció:

—Mani, Doctor: la meua vida li perteneix.

En Daurella, etziva la pastilla amb una expectoració; pren una pastilla nova; es decanta sobre la taula, i escriu breument en l'escriptura cabalística que només ell i en Parpal entenen. Dona el paper al Doctor de les Menorques, i li fa un signe de comiat, sense mirar-se'l.

En ser a l'escala, en Parpal, desxifra, suant, l'úkase daurellívol:

«Ordeno i mano: 1.er) Partir en el primer tren cap a Madrid. 2.^{on}) Veure en Francos Rodríguez. 3.er) Exigir en nom meu rebaixa d'un terç del sou a tots els mestres de Catalunya. 4.^{rt}) Visitar el president del Consell. 5.^è) Arrencar-li l'estancament del bacallà a Catalunya. 6.^è) Concessió de l'arrendament a Daurella Parpal C.^o Limited. 7.^è) Les condicions a arbitri de la bossa del ministre. 8.^è) Llestesa. No reparar en dilapidacions. D'avui en quinze a esperar noves ordres al local social.»

Al cap de tres hores, en Parpal volava cap a Madrid empès pel vent de l'ambició. En el seu darrera trèmol, imaginava ja el pes de l'àuria clau de gentilhombre.

Romàs sol, en Daurella canvià de pastilla i tocà un botó elèctric. Una estiba de bacallans girà lentament i aparegué una porta. Del fons tenebrós, emergí la rosada

i barroca figura del doctor N**, una altra mena de catedràtic protegit. En Daurella escandà:

—Partim de gran pesca al Mar del Nort. Telefona al capità del «Zeferino González». Posa't barba postissa. Ens hi va la vida: Si reeixim, t'augmentaré la mesada en vinticinco pessetes.

El Doctor N** es dibolí amb les orelles cotes. En Daurella escrigué encara:

«Aventura n.^o (registri's).

Objecte secundari: extinció de l'esperit català a les escoles de Catalunya.

Objecte primari: reconquesta de Gibraltar, anejió de Portugal, hegemonia al Marroc i reintegració de les colònies.

Mitjà antecedent 1.er: aconseguir el monopoli del bacallà a Catalunya.

Mitjà antecedent 2.^{on}: concedir a cada mestre un estanc de bacallà.

Mitjà subordinat 1.er: Obligar los *per famem*

atque inopiam rebaixant-los encara més el sou.

Mitjà subordinat 2.^{on}: Exigir jurament de dir a les escoles tant de mal de Catalunya com sigui imaginable.

Mitjà consegüent: Forçar la zona bacallanera d'Escocia, ara tancada, i portar un carregament.

Accidents propicis: Ara amb la guerra no arriba bacallà.»

En Daurella tocà un altre botó; un bacallà que hi ha sobre la taula s'enretira, i una urpa mecànica agafa el paper i el baixa al subterrani, on un altre catedràtic protegit l'inclourà dins el Registre Secret.

El «Zeferino González», vaixell pescador de la Companyia metafísico bacallanera Daurella & Parpal Limited, fa el seu primer viatge d'ençà de la guerra. L'esperança bufa dintre les seves calderes.

El Doctor N** endega l'esmorzar. En Daurella escruta l'horitzó. La costa de Garraf llua al lluny del lluny, sota el sol immortal.

Tot d'una, de les blaves ones, cap a la banda de terra, emergeix un periscopi, i tot seguit el casc d'un submarí, el qual engegà per avís una canonada de metralla. La barba postissa den Daurella vola en cent trossos. El Doctor N** surt tot encongí de la cuina.

—«No temis!—crida en Daurella—és un submarí, ergo ha de ser alemany, *videlicet*, dels d'En Parpalito.

Del «Zeferino González» destaquen un bot amb en Daurella, el Doctor N** i la documentació. Arribant al submarí, son rebuts amb un renec, oh meravella! en català autèntic.

En un moment són tots dos agarrotats i baixats a les entranyes ferrisses del monstre. Mentrestant, el «Zeferino González» s'enfonsa ferit per un torpill traïdor.

En Daurella és ajegut sobre una taula de clínica. El volten sis homes emmascarats. Parlen una inintel·ligible mescla de català i castellà. Un d'ells li posa sobre el nas un mocador xop d'un cert líquid. De mica en mica la consciència den Daurella es va entenebrint, entenebrint...

* * *

Al tornar en sí, es troba nu i ajegut sobre una sorra fina. Al seu costat el Doctor N**, nu també, ronca. Entre els dits debandits sosté un mirall.

En Daurella, per esma de dandy, s'hi mira. Horror! L'han tatuat de cap a peus. Sobre el pit hi té un escut de Castilla y León, amb les inscripcions: *Viva España con honra* i *Abajo la hidra separatista*. A l'esquena, l'autèntic Peñón de Gibraltar amb el rètol: *Gott strafe England*. Per cara, ventre, cames i braços, fullaraca virolada i símbols patriòtics diversos.

En Daurella, es gira astorat, en cerca d'un imaginari auxili. Què és aquell baf a la seva esquena? El «Krause», gos fidel de la companyia amb un telegrama a la boca! L'infeliç tatuat l'arrabassa febrívol, i confegeix amb prou feines:

«Fracaso. Después concesión cátedra Psicología 1917, no vuelve tocar turno gracias hasta 1920. Avizor. Resto banda enterados planes. Viajan submarino.—*Parpai*.

En Daurella espeternega i sanglota...

L'atentat

Despatx del senyor Prat de la Ribà. Acaben de tocar les onze. El senyor Prat conversa amablement amb un senyor rodanxò, de poca alçada, que du unes calces de quadres, i d'un conjunt vulgaríssim de persona de bé. Sosté amb les dagues mans un full de paper del tamany de *La Vanguardia*, tot ple de ninots. El senyor Prat seu en el silló darrera la taula amb la mà, damunt un petit llibre d'apariència insignificant.

L'home de les calces de quadres, contempla enternit el full de paper amb ninots, i diu admirat i vergonyós...

—Que es estrany! Ara que'm veig aquí mateix, trobo que soc un altre, i de dintre de tot de mí em sento que'm munta una mena d'alegria tan dolça, que'm posaria a plorar com una criatura.

—Ditxòs de vosté, li respon en Prat tot desant el llibre. —A nosaltres ens queda molta feina a fer encara...

En aquest moment s'ona el timbre del telefon.

—Em permet?

—I ara! Faci, faci!

En Prat a l'aparell. —Digui?

—Sou en Prat?

—Sí. Amb qui parlo?

—Amb «La Lliga». Escolteu, teniu a mà les Bases de Manresa? Busqueu-les sinó, mentres venim. Es cosa d'urgència.

L'olla gran dintre la xica.

Dos pobles grans dins un Poblet.

En Prat penja l'auricular i queda consirós. —Les Bases de Manresa en aquesta hora? —Resta pensatiu. Pren un determini i apreta el botó, i demana comunicació amb «La Lliga».

A La Lliga

Silenci i soletat. En Pepito Agulló acaba de sortir: en Quim llegeix la CUCA FERA tot gronxant-se placèvolament en un balancí, a la biblioteca.

En Quim a l'aparell —Digui? Qui és?

—Soc en Prat, ¿que encara estan reunits a dalt?

—No, senyor; en tot avui no ha vingut ningú.

—Ja ho sab del cert?

—Caram, senyor Prat, n'hi dono paraula d'honor!

—Està bé, home, no s'exalti que ja'l crec. Bona nit.

A can Prat

En Prat deixa l'aparell i exclama, fent una mitja rialleta. —Ja m'ho pensava! I que en són de rucs, pobre gent!

Torna al despatx, i troba a l'home instal·lat en el seu silló, amb el full de paper plegat a la mà i dormint de cap a l'escriptori. Se'n torna de puntetes per no despertar-lo, es fica en un recambró i al cap de pocs minuts surt, vestit de moço-de-l'escuadra-de-paisà, careteritzat amb unes basardoses patilles: ni el mateix Cambó l'hauria conegut.

L'auto de la malifeta

Dintre hi van el Nyeco, l'Esgarrinxat, el Duricies i el marquès d'Olerdola; el Xinxeta gufa i l'altre seient de la devantera l'ocupa el Lloca, amb un sac de robar gallines entre les cames.

Vora can Prat s'atura; i el Xinxeta i el Lloca salten i s'aboquen a les portelles. Tots s'acoten escoltant el marquès que'ls parla així:—Tingueu-ho ben present: el lligueu i el fiqueu a dintre'l sac amb el llibre i les Bases—que són un paper com uns goigs—i després me'l tanqueu dintre'l piano de manubri que us esperarà a la cantonada. El Currioles i el Metzines ja'l portaran al seu *destino*. Ja teniu el *cloroformo*? Res de cops; el volém viu.

En el Dispensari

El jove i ja Alcalde marquès entra com un llampec en el primer Dispensari que li surt al pas, atropellant una arrencada partida de tuiti que es desenrotlla entre els de guardia. Amb tremor frenètic apreta el botó, i demana comunicació amb el nou nou, sis sis, tres dos. S'abalança a l'aparell i amb gran exaltament comunica:

—Ja està; d'aquí mitja hora serém aquí. Ho portem tot: home, llibre i Bases. Prepareu la calç, el sulfumant i el vidriol. Desembraceu l'aiguera i desembuseu la necessària. Molta condícia. Recordeu-vos d'en Jalón. Hi sou tots?... I perquè no hi és l'Emiliano? ¿Li ha agafat por? De l'aparell.—I ca! però ja fa dos dies, que s'ha fet agafar, per a preparar una *setmana blava*.

—Viva Espanya! Si no'm fan comte, es que no tenen vergonya. Fins desseguida.

A can Prat

L'home de les calces de quadres encara dorm. La cuinera al apagar el llum del menjador per retirar-se, deixa damunt de la taula un exemplar de la *Carmencita o la buena cocinera*.

Pausa i foscor. Trencadica de vidres, i cinc enmasca-

rats irrumpeixen en el menjador. La minyona surt esfeïda amb enagos i cos de cotilla; en un tancar i obrir d'ulls, es cloroformitzada i tancada a la carbonera.

Tot va per aquí en enllà, sorolls somorts, renecs apagats, veus pantejantes...

—L'home... l'home... —i ho regiren tot.

Anant a les palpentes engeguen un fonògraf, i romp amb *Els segadors*.

—Maliatsiga! això és pitjor que l'aviram! Escanyeu-lo!

—Per on, si no s'hi veu?

—Te! —fa un entaforant una bola de cotó fluix, sucada de cloroformo, dintre la bocina. —Veïam si reventa! El fonògraf fa uns quants gemecs rogallosos i emmu-deix.

Finalment troben l'home que dorm.

—Ja'l tenim.—Li posen el mocador amb cloroform sota el nas, l'agarroten i a dintre'l sac.

—I les Bases?

—Ja son dintre; les tenia a la mà.

—I el llibre?

—Deu ésser aquest que he trobat al menjador.

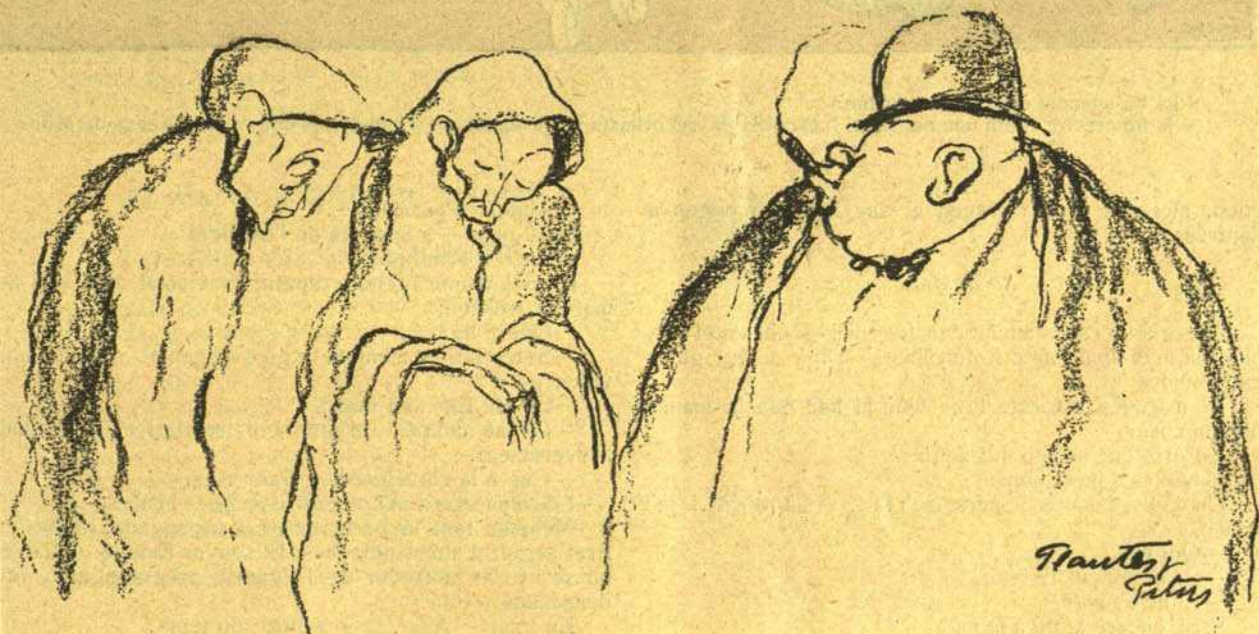
Al ésser al carrer, el piano de manubri els espera i hi entatxonen la víctima.

En el carrer del Malnom

Entressol com una cofurna i fosc com una gola de llop. Els de la banda amb grans davantals i arremengats com cansaladers, trastegen frisosos, fent un dissabte macabre.

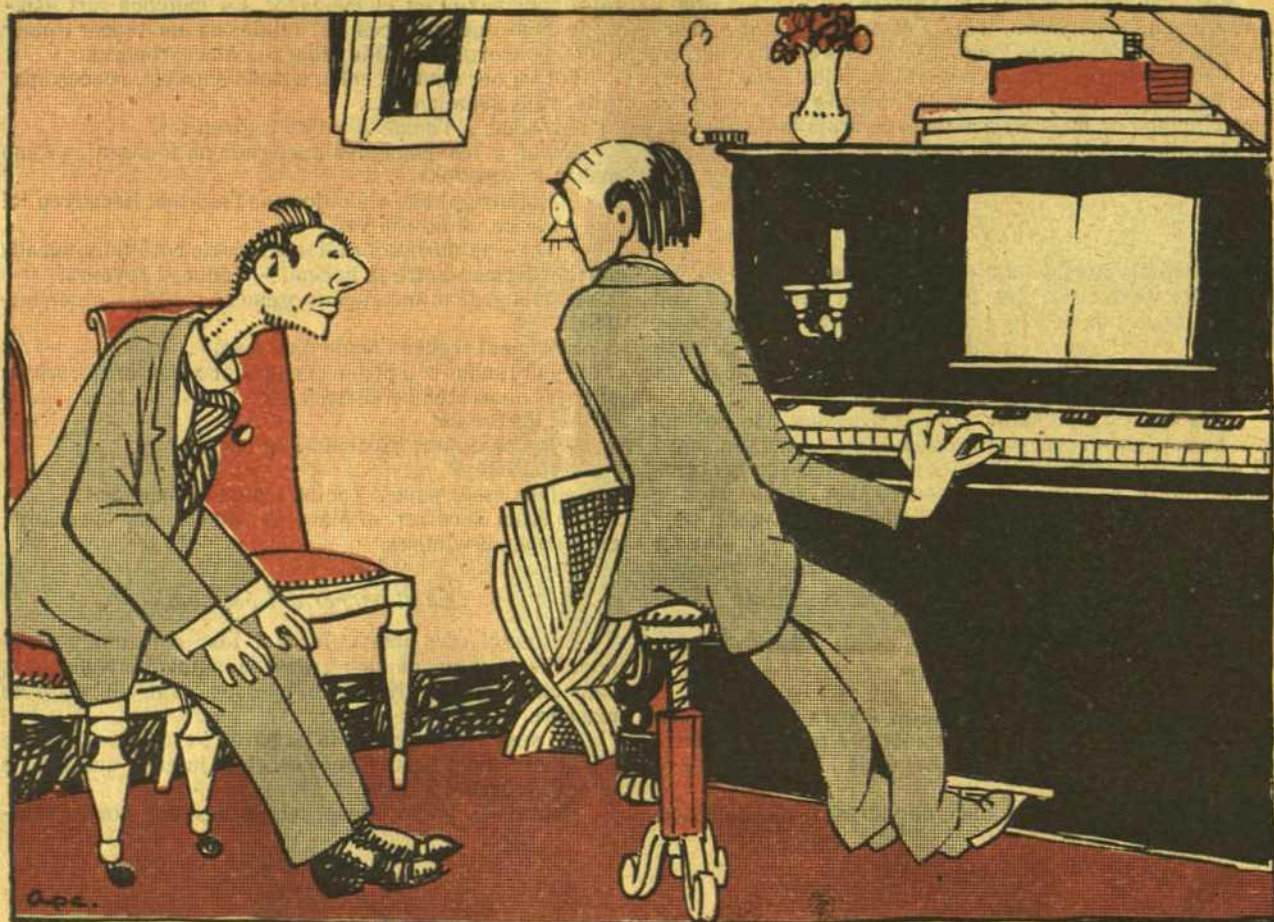
Se sent un xiulet. Tots es paren i escolten. Un altre xiulet a l'octava baixa i per l'escaleta interior que dona a la botiga baixen a obrir.

Entren el piano, despedeixen els dos homes, tan-

L'Estat a les regions pobres.— Aquesta ufana dels bascs i els catalans, és de mal ésser. No hi ha res tan sà com el bacallà. Encara que jo no'n menjo pas.

Les regions pobres.— Nosaltres tampoc.

—Li ha agradat això de Schumann?

—Ja ho crec! Es tota una pensada. I, escolti, ¿no recordaria res d'aquell autor tan famós que es deia Venus de Milo?

quen, alcen la tapa i treuen el sac i se l'empugen a l'entressol.

La desfeta

Allarguen el sac damunt dels fogons i esquinsen el sac, hi acosten el llum i un crit de ràbia s'escapa de les goles enfellonides.

El marquès astorat, diu:—Què hi ha? que hi manca alguna cosa?

—Però, què'ns heu dut aquí?

—Quí és aquest home?

Un d'ells, després de mirar-se'l fa... —Fa'l roncer... ja'l conec...

—Quí és?

—Es el senyor Esteve.

—El de l'auca?

—Sí, encare la du a la mà!

—I el llibre?

—Carmencita o la buena cocinera.

—Això es una rifada, senyor marquès.

—Aquestes paraules!...

Pam! pam! —a la porta de l'escaleta.

Silenci.—Pam! pam!

El jove comte i tendre diputat provincial, fent veu de marieta, respon:

—Quí hi ha?

—Setze jutges mengen fetge d'un penjat —respon una veuarra.

—Es ell! Ens han venut!

—On se cobra?—pregunta el solidari elèctric, amb l'esverament.

—Cap a la claveguera —diuen tots.

I desapareixen pel pou de les aigües brutes.

Mentres tant la porta ha estat espanyada, i entra en Prat seguit d'altres persones. El senyor Esteve, al revèr-se i tocar la fredor de l'aiguera, pregunta amb veu desmaiada:—On soc?

En Prat.—Aquí, prop nostre; no temi...

—Què he passat algun perill?

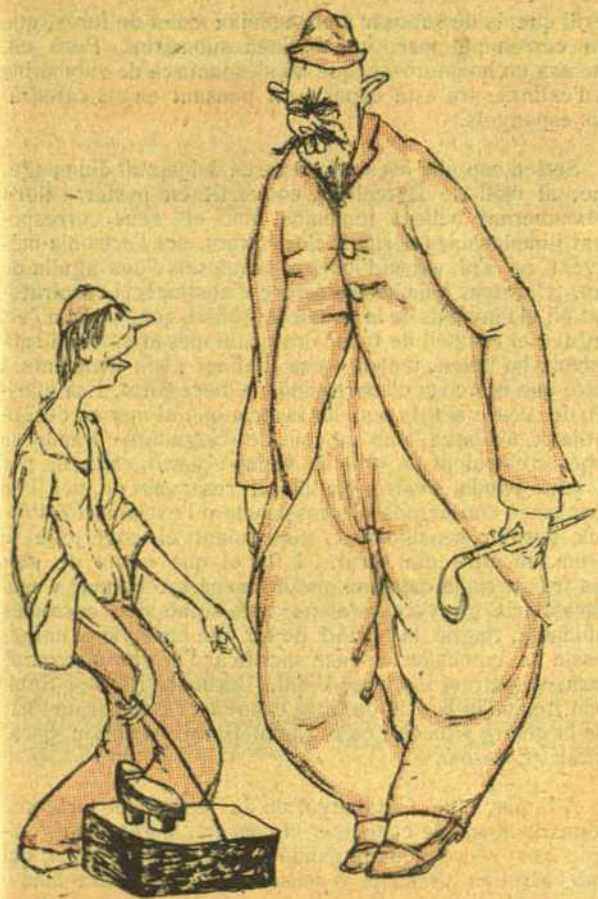
—No ho vulgui saber. Vostè m'ha salvat a mí i jo'l deslliuro a vostè. Aquesta és la nostra auca!

Els bascs i l'Orfeó

Tot Barcelona n'ha anat ple. Per tot arreu es veien homes amb barretines, noies amb mantellines, senyors de la Lliga amb copaltes, gent que es trabucava, i deien Camboechea, Ventosaeta, Abadalleria, etc.

I vinga cantar, i vinga fer discursos. I els cants i els discursos volien dir una mateixa cosa: eren bronziments d'un mateix burinot. En Millet, En Cambó, En Sota, En Llongueres, son agents del separatisme. Els choristes de l'Orfeó no canten amb aquell ritme de nalgues dels choristes d'En Clavé, tan espanyolista, que recordava l'americana i el schotisch. En Millet, que és un veritable boxejador, ha ensenyat als seus choristes a moure el bust amb un gest que sembla precursor de l'abordatge.

Però si el cantar en català ja és una cosa lletja, una cosa que subleva, i que hauria d'ésser castigada per la llei de Jurisdiccions amb pena de mort i immediat esquarterament (pel cap més baix), ¿què en direm dels discursos polítics, on se parla de Catalunya com si fos un país de debò, i no un anexe, un esbarjo del casal de la burocracia espanyola? ¿Què s'han pensat En Sota i En Cambó? ¿Qui mana a can Ribot? ¿Que es pensen que serà possible en lloc del món, en acabar-se la guerra, que hi mani ningú que no parli un castellà ben bufat? Nostre Senyor els torni l'enteniment! Totes les solterones del món (que és la única força que quedarà) estan enamorades del Rei d'Espanya!

El cirabotes a un senyor molt lleig.—Vol que li enllustri les sabates que li quedaran com un mirall, i s'hi veurà la cara i tot?

Al Museu d'Historia Natural

Desenllaç del Nudo que ahoga!

El cunyat de l'Alba, en arribar al Museu d'Historia Natural, on, com recordaran els nostres lectors, s'havia convingut que es trobarien els membres de la banda, per veure quin mereixia ser-ne cap, va trobar-los, sí: vestia En D'Aurella de sòrdid bacallà, En Sagnier d'avestruç plomable, En Caralt de kanguro, duent la *Pepina* com a kanguret; En Rius anava vestit de paó; l'Iglesias de cargol d'aquells més amagadissos.

Però el cunyat del Alba, que anava disfressat de llagosta de les terres ermes, es posà a tremolar com la fulla a l'om.

A tots els sortia palla de la panxeta!

¡ESTAVEN DISSECATS!

Fi de les Aventures del Nudo que ahoga.

El senyor lleig.—No.
El cirabotes.—Coyard!

L'UIL TAFANER

El senyor Morote no ha pogut conviure més amb el gabinet García Prieto. Les queixes dels liberals olerdolistes (que tenen com a ideal de governadors els Socías, Fuentes, Portela i Suárez Inclán) han estat escoltades, i han obligat el discret Morote a dimitir.

El seu successor és el senyor Sánchez Anido que sembla remès com a símbol de la mentalitat castellanista. Males llengües diuen que les disposicions gubernatives que *anidan* en aquest Sánchez son propies de un *Sanxo* de Cuenca o Soria. Què hi pot el centralisme contra la pròpia misèria? «Es que tinc jo la culpa de les especials condicions geogràfiques de la Vall d'Aràn?», que va dir una vegada En Villanueva per justificar que Espanya no pogués construir-hi carreteres, i França sí.

En Sánchez Anido té el formidable mèrit de pertànyer a l'antic cacicat d'En Montero Ríos, ara a mans d'En García Prieto, i per això l'envien a amenitzar la existència dels barcelonins.

Es curiosíssima una entrevista amb ell. Mentre se li diuen coses planeres, l'home es va defensant com si llisqués sobre vaselina; però ¡ah! fillets, quan l'afer està un mil·límetre més amunt del confegir! Comença d'estirar un braç, després un altre, i a signar ratlles cabalístiques una mica ajaponesades; i allò es converteix en una sessió de mímica parlada, ballable i amb intervenció dels mals esperits.

L'aventatge és que ja el coneixem i res ens vindrà de nou. No passarà com l'altre vegada, que al arribar amb la senyora, com que ningú el coneixia, la seva primera providència va ésser entregar-se a l'estació al més pròxim policia uniformat per a que el presentés als personatges, mentre En Portela, que havia de donar-li possessió, encara roncava al Govern Civil.

Un tal senyor de Cidón, catedràtic de dibuix a l'Institut de Tarragona, ha fet espaterrar al món amb un descobriment sensacional.

Es tracta que en uns treballs d'urbanització que s'estàn fent a la esmentada ciutat, ha aparegut una estinx colossal, d'un grapat de metres que esgarria.

I ja tenim al docte catedràtic (tots els catedràtics en són de doctes), llapis en mà treient apunts i dibuixant la superba figura, que ha sortit un xic desfigurada, però que ja s'endevina que ha d'ésser una cosa estupenda, i vagament semblant a una caricatura d'En Maura.

I va la insospitada notícia a «La Vanguardia», que és com si diguéssim, el rec major on van a parar els clavaqueros de «provincias»; i de resultes els savis dels quatre cantons de la terra s'han estremit, sobretot el multimilionari Jack Thomson, especialista en el ram de les esfinxs, que en té una grossa a les avingudes del seu park de Minnessota (U. S. A.).

Però, tot d'un plegat aquella descomunal figura s'esvaeix, i el pobre senyor Don Francisco de Cidón queda escorregut i cuita corrents torna a escriure al diari de referència, rectificat la insòlita notícia, que va fer posar al món en un fil.

Amb això no cal dir el desengany terrible de tants i tants d'arqueòlegs, i sobretot del multimilionari Jack Thomson, que ja tenia un peu al vaixell, a punt de sortir en viatge exprés cap a Tarragona, arriscant el gravíssim

perill que és de suposar amb aqueixa mena de fures, que ara corren pel mar, que'n diuen submarins. Però ell, que era un home gosat, que no s'espantava de submarins ni d'esfinxs, ara està esparverat pensant en els catedràtics espanyols.

Serien cap allà les sis de la tarda del passat diumenge, que, al moll de Barcelona, convertit en parterre florit d'exhuberant bellesa femenina, amb els seus corresponent i implacables borinots floricultors, per l'harmonia més vivent, no s'hi oia ni l'halenar tenuíssim d'una agulla de cap. ¡Caratsus quin heròic esforç d'abstinència respiratòria! Ni els invàlids de la banda dels idem, que, quant no els pegava el rampell de tocar era quant més armónica i santament ho feien, tenien esma d'afinar els instruments, i això, que era cosa d'imprescindible necessitat. Era qüestió de veure si tota aquella facecia que al mar es desenrotllava, acabava amb un cant de «Segadors» o amb un espetec estrident de «Marxa Reial»; però, cada u, per la seva banda, s'estrenyia el pit reservant se, pel final l'explosió continguda d'entusiasme o l'exclamació dolorida per dir senzillament, dissimulant el cop: ¡què hi farem, un altre dia serà!... I fou el que havia de ser: una franca rialla catalana que il·luminà tot el mar i una estrafalaria ganyota reialista que, si no altre cosa més saludable, tingué la virtut de fer que els invàlids enfundessin la quincalleria sense sacrificar l'himno nacional. I ara, vosaltres, Raldiris, Vidal, Boronat, Rigol i Subirana, teniu l'obligació de, més endavant, esmenar un tort; car la vostra situació, en el ram del rem, és un xic paradoxal. ¿Entesos?

A la plaça de Catalunya, en la festa dels Orfeons, moments abans de començar el concert, la gernació s'empeny per veure aquella munió de gent bellugadica, quí amb barretina vermella o musca, quí amb mantellina o caputxa blanca.

Tot d'un plegat ens espigneteja a cau d'orella un diàleg castellà genuí. Un home amb cara de bon Jan, du damunt la espatlla una nena de pocs anys, filla seva i garradora com pertoca al sexe i sobretot a la raça.

La nena tafaneja amb els ulls vius tota la plaça i pregunta insistentment de les barretines, de les banderetes, de les senyeres, de les *guitaras* dels músics de la cobla, etc. La gent del voltant comença d'intrigar-se distretament, i inicia la brometa amb un prudent somriure. La lletania de preguntes no s'acaba encara. Cap a la fi la nena diu amb un gallaret de veu claríssima: *Oye, ¿pa qué son tantas manolas, di?* El pare, compromès, respon com pot la impertinència, i la gent tomba el cap per admirar el *prodigio*. La resposta del pare no deu haver acontentat ben bé la nena, que torna: *Serán coupletistas, verdad?* La gent esclafeix la rialla i celebra amb un escarafall l'acudit impensat. La nena tradueix, ingenua, fidel a una concepció estrictament espanyolista, l'efecte que li feien les noies dels nostres Orfeons gentilment habillades amb mantellina blanca.

L'aixerit empressari de teatres Carles Mestres volfa aixecar als Josepets un edifici estiuec, destinat a òpera. L'oposició de uns propietaris, temerosos de foc, sembla que impideix el projecte fent desistir a n'En Mestres.

L'empressari al·ludit no ha tingut la vivor de l'estornell, que era d'esperar en un home dels seus antecedents. Si per comptes de lírica italiana s'hagués proposat fer un

lloc per espectacles infectes, i l'hagués posat sota la protecció de la cívica *Solidaritat Elèctrica* hauria trobat a bon preu algun arquitecte *solidari* capaç d'aplanar tots els obstacles.

Al despatx de l'alcaldia no poden donar l'abast a les peticions de què el batlle porti el pendó principal a les processons de Corpus de barriada. Es veu que per pendons no volen patir.

Ell, l'interessat, és molt anti-clerical, però una cosa es el deliri satànic i una altre l'exhibicionisme. Fins és capaç d'anar, si el volen, a la processó de la Sagrada Família, oblidant la campanya per ell encoratjada contra l'excels temple.

L'encarregat de premsa de l'Ajuntament, el dolcíssim Rueda, encaparrat per haver de fer tants solts encomiàstics del mateix tò, amb molt de compte s'atreveix a fer qualque observació.

I En Rius digué, displicent:

—Ja veurà: vui que les noies del curs disfrutin; mal m'està el dir-ho, però crec que el Rei, per venir a Barcelona, esperarà que hi hagi un Alcalde menys agraciat.

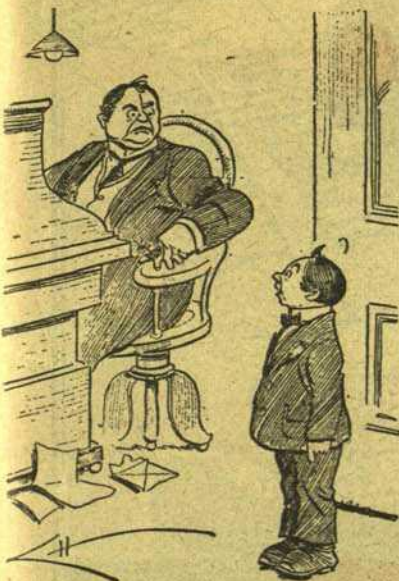
El senyor Roca, president de l'Ateneu, és una de les figures més taujanas de Catalunya. Havia estat l'orador

clàssic del míting rural, i ara ha arribat a president de l'Ateneu, votat principalment per les granotes de l'estany. L'alegria més gran de la seva vida ha estat sortir a les planes barberils i cursis de «La Esfera».

L'il·lustre hoste Mr. Vollard estava per dar una conferència sobre el gran pintor francès Renoir, quan el senyor Roca que el presentava, digué i repetí mil vegades que anava a tractar-se del pintor LE NOIR. El petit i saginant arqueòleg (a base del Larousse) D. Pelegrí Garnatxes, d'ençà d'aquell dia que, parlant d'En Josep Maria Roca, li diu *Le Noir du Sermon*.

LA RIALA D'ALTRI

El groom del teatre. — El senyor Guiu demana el 5ª acte del manuscrit de son drama.

L'empresari. — Vatau! Aquest dia el vaig donar a esquarterar, per a fer una tempesta de neu!

LONDON OPINION

— Encantat de veure-la, senyora Girafa. Havia conegut sa mare tota petita, que el cap totjust li arribava a un fanal.

LIFE

— Papa, un aeroplà!
El pare (distret) — No el toquis.

LONDON OPINION

PETARDS A BARCELONA.

(A la redacció d'un diari madrileny.)

—Que es eso de infantiles petardos? La unidad española exige que hayan sido bombas y hayan causado muertes sin cuento y pavoroso estrago.